

ВІДГУК

офіційного опонента – доктора юридичних наук, старшого дослідника Шкарупи Костянтина Вікторовича на дисертацію Логвиненка Максима Леонідовича на тему «Адміністративно-правові засади забезпечення особистої безпеки працівників Національної поліції України», подану на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право»

Ступінь актуальності обраної теми. Створення Національної поліції України як центрального органу виконавчої влади у вересні 2015 року стало вирішальним етапом у забезпеченні охорони прав і свобод громадян, протидії злочинності, підтриманні публічної безпеки й порядку. Реформаторські зміни сприяли вирішенню багатьох внутрішніх проблемних питань системи, що зумовило підвищення рівня довіри населення до правоохоронної інституції. Однак застосовані заходи не охопили життєво важливе питання щодо забезпечення особистої безпеки поліцейських, оскільки статистичні дані щодо кількості летальних випадків, поранень, а також випадків отримання різного роду тілесних ушкоджень і психічного розладу представників закону, у результаті протистояння агресивно налаштованим особам, не зазнали суттєвої зміни порівняно з попередніми роками.

В умовах сьогодення питанню забезпечення особистої безпеки працівників Національної поліції України приділяють недостатньо уваги. Ключовими проблемними аспектами залишаються: невідповідність чинного законодавства, яке регулює питання забезпечення особистої безпеки працівників поліції, сучасним загрозам і тенденціям виконання поліцейських функцій; відсутність єдиної національної системи підготовки особового складу правоохоронного органу, побудованої на основі міжнародних стандартів і практик забезпечення особистої безпеки поліцейських; рівень матеріально-технічного забезпечення, який не відповідає сучасним стандартам і потребам; недостатній розвиток інноваційних технологій як у системі навчання (підготовки) правоохоронців, так і під час виконання поліцейських функцій останніми; відсутність чітко регламентованих гарантій правового, соціального

та медичного характеру, спрямованих на забезпечення особистої безпеки працівників Національної поліції України.

Актуальність теми дослідження зумовлюється також тим, що окреслене коло проблемних питань досі не отримало належного висвітлення на сторінках періодичних видань, монографічної та навчальної літератури, а межі чинного законодавства не відповідають розширеному переліку поліцейських функцій і сучасним реаліям щодо їх виконання, обмежуючи правоохоронців у питанні збереження власного життя і здоров'я.

Зазначені обставини зумовлюють потребу у комплексному науковому дослідженні адміністративно-правових засад забезпечення особистої безпеки працівників Національної поліції України, визначенні його місця в системі адміністративного права та виробленні науково обґрунтованих пропозицій щодо вдосконалення чинного законодавства і практики його застосування.

Отже, обрана Логвиненком Максимом Леонідовичем тема дисертаційного дослідження **«Адміністративно-правові засади забезпечення особистої безпеки працівників Національної поліції України»** є актуальною як у теоретичному, так і у практичному вимірах, відповідає сучасним потребам розвитку адміністративно-правової науки та спрямована на розв'язання важливих проблем правового регулювання.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційне дослідження виконано відповідно до Конституції України від 28 червня 1996 року № 254к/96-ВР; указів Президента України «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України “Про Стратегію національної безпеки України”» від 14 вересня 2020 року № 392/2020, «Про Національну стратегію у сфері прав людини» від 24 березня 2021 року № 119/2021, «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року» від 30 вересня 2019 року № 722/2019, «Про Комплексний стратегічний план реформування органів правопорядку як частини сектору безпеки і оборони України на 2023–2027 роки» від 11 травня 2023 року № 273/2023; законів України «Про Національну поліцію» від 2 липня 2015 року № 580-VIII, «Про правовий режим воєнного стану» від 12 травня

2015 року № 389-VIII, «Про правовий режим надзвичайного стану» від 16 березня 2000 року № 1550-III, «Про національну безпеку України» від 21 червня 2018 року № 2469-VIII, «Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів» від 23 грудня 1993 року № 3781-XII, «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 23 вересня 1999 року № 1105-XIV; Положення про організацію службової підготовки працівників Національної поліції України, затвердженого наказом Міністерства внутрішніх справ України від 26 січня 2016 року № 50; Інструкції з організації забезпечення, зберігання та експлуатації озброєння в Національній поліції України, затвердженої наказом Міністерства внутрішніх справ України від 11 жовтня 2018 року № 828, Інструкції із заходів безпеки при поводженні зі зброєю, затвердженої наказом Міністерства внутрішніх справ України від 1 лютого 2016 року № 70, Інструкції про порядок взаємодії між Державною службою України з надзвичайних ситуацій, Національною поліцією України та Національною гвардією України у сфері запобігання і реагування на надзвичайні ситуації, пожежі та небезпечні події, затвердженої наказом Міністерства внутрішніх справ України від 22 серпня 2016 року № 859; Стратегії розвитку наукових досліджень Національної академії правових наук України на 2021–2025 роки, затвердженої постановою загальних зборів Національної академії правових наук України від 26 березня 2021 року № 12-21 та відповідає основним напрямам наукових досліджень Національної академії внутрішніх справ на 2021–2024 роки, схвалених Вченою радою НАВС 21 грудня 2020 року (протокол № 23).

Рівень виконання поставленого наукового завдання, оволодіння здобувачем методологією наукової діяльності. Методологічна основа дисертаційного дослідження характеризується комплексним використанням загально-наукових і спеціально-наукових методів, які обрано із урахуванням предмета дослідження, а також мети та завдань. Нормативну основу дослідження сформували нормативно-правові акти різної юридичної сили, які визначають адміністративно-правові засади забезпечення особистої безпеки

працівників Національної поліції України, а також законодавство Канади, Королівства Нідерландів, Сполучених Штатів Америки, Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії, Федеративної Республіки Німеччина.

Інформаційну та емпіричну базу дослідження становлять річні звіти державних інститутів, які є дотичними до предмета дослідження, аналітичні довідки про стан забезпечення особистої безпеки працівників Національної поліції України, а також інші статистичні дані.

У цілому проведене дослідження свідчить про належний рівень володіння здобувачем методологією наукового пізнання та дозволило автору розв'язати низку теоретичних та практичних проблем.

Наукова новизна отриманих результатів. Дисертація є одним із перших комплексним дослідженням адміністративно-правових засад забезпечення особистої безпеки працівників Національної поліції України, а отримані результати та узагальнення значно удосконалюють цю сферу.

Дисертаційна робота характеризується системним підходом до предмету дослідження. Структура повністю відповідає цілям і задачам дослідження, дозволяє послідовно розглянути всі проблеми, визначені автором. Обґрунтованість положень, сформульованих у дисертації, підтверджується також критичним аналізом наявних літературних джерел юридичного та методологічного спрямування. Дисертантом удосконалено визначення низки понять, які дозволяють сформувати комплексну характеристику щодо адміністративно-правового забезпечення особистої безпеки поліцейського в умовах сьогодення, а саме: «безпека», «небезпека», «особиста безпека поліцейського», «адміністративно-правове регулювання забезпечення особистої безпеки поліцейського», «система принципів забезпечення особистої безпеки працівників поліції» тощо.

Запропоновано науковий підхід, згідно з яким до основних видів небезпек, що становлять загрозу для життя та здоров'я працівників Національної поліції України, належить непередбачувана (внутрішня)

небезпека, яка становить безпечний перебіг закономірних подій, що відбувається до моменту умисного або неумисного порушення працівниками нормативно-правових актів (законів, постанов, наказів, інструкцій тощо), що регламентують діяльність Національної поліції України, без впливу зовнішніх негативних факторів на поліцейську діяльність, зміну якого за своєю суттю неможливо передбачити та врахувати.

Крім того, удосконалено підходи до змісту та механізмів реалізації поліцейських функцій у контексті мінімізації ризиків для життя і здоров'я особового складу, що дало змогу конкретизувати алгоритм першочергових заходів із гарантування особистої безпеки поліцейських, а саме: урахування в практичній діяльності біомеханічних параметрів рухового апарату та фізіологічних особливостей організму; розроблення галузевих методичних довідників щодо моделювання безпечних дій в епіцентрах надзвичайних ситуацій техногенного характеру; імплементацію інноваційних технологій та сучасних засобів індивідуального захисту в процес службової діяльності та професійної підготовки; нормативну регламентацію особливостей виконання завдань з використанням двох одиниць вогнепальної зброї; модернізацію освітнього процесу шляхом запровадження спеціалізованої навчальної дисципліни «Комунікативні навички та деескалація конфліктів».

Значення одержаних результатів для науки й практики та рекомендації щодо їх можливого використання. Визначення адміністративно-правових засад забезпечення особистої безпеки працівників Національної поліції України має важливе теоретичне та практичне значення. Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що вони використовуються та можуть бути використані у:

науково-дослідній сфері – як основа для нових і суміжних напрямів дослідження щодо вдосконалення діяльності Національної поліції України загалом і забезпечення особистої безпеки поліцейських зокрема (акт впровадження Національної академії внутрішніх справ від 24 листопада 2025 року № 523-нд);

правотворчій сфері – для вдосконалення чинного законодавства, що регламентує діяльність Національної поліції України, зокрема в частині застосування примусових поліцейських заходів з метою забезпечення особистої безпеки поліцейських;

правозастосовній сфері – у межах проведення службової підготовки з метою вироблення в поліцейських нових умінь і навичок щодо забезпечення особистої безпеки (акт впровадження ГУНП в Дніпропетровській області від 2 грудня 2025 року);

освітньому процесі – під час підготовки навчально-методичних матеріалів, підручників, методичних рекомендацій, а також викладання таких освітніх компонентів: «Основи національного супротиву», «Організаційно-правові засади діяльності поліції щодо забезпечення публічної безпеки та порядку», «Організація діяльності підрозділів ювенальної превенції», «Організація діяльності дільничних офіцерів поліції та поліцейських офіцерів громад», «Поліцейська діяльність» (акт впровадження Національної академії внутрішніх справ від 24 листопада 2025 року № 522-оп).

Оцінка змісту дисертації, її завершеності в цілому. Дисертаційна робота Логвиненка Максима Леонідовича викладена українською мовою, складається з анотації, вступу, трьох розділів, що містять дев'ять підрозділів, висновків, списку використаних джерел і додатків. Структура роботи відповідає вимогам, що висуваються до дисертацій такого рівня, та є підпорядкованою меті, завданням і загальній концепції дослідження.

Анотація у стислій формі відображає основні положення дисертаційного дослідження та містить перелік наукових публікацій, у яких висвітлено основні результати роботи. Анотація викладена українською та англійською мовами, є змістовною, інформативною та узгоджується з основними положеннями дисертації.

У розділі 1 «**Загальна характеристика адміністративно-правових засад забезпечення особистої безпеки працівників Національної поліції України**», який складається з чотирьох підрозділів, розкрито науково-

теоретичні передумови формування та розвитку адміністративно-правових засад забезпечення особистої безпеки працівників Національної поліції України. Зокрема, у підрозділі 1.1 з'ясовано сутність, поняття та зміст особистої безпеки працівників Національної поліції України як об'єкта адміністративно-правового регулювання. У підрозділі 1.2 окреслено коло нормативно-правових актів, які регулюють забезпечення особистої безпеки працівників Національної поліції України. У підрозділі 1.3 детально досліджено правові принципи забезпечення особистої безпеки працівників Національної поліції України, умовно розділені автором на загальну та спеціальну системи. У підрозділі 1.4 визначено класифікацію факторів та умов, які впливають на стан забезпечення особистої безпеки працівників Національної поліції України.

У розділі 2 **«Організація забезпечення особистої безпеки працівників Національної поліції України»**, що складається з трьох підрозділів, досліджено адміністративно-правові засоби забезпечення особистої безпеки працівників Національної поліції України в умовах дії правового режиму воєнного стану, надзвичайних ситуаціях техногенного та природного характеру. У підрозділі 2.1 визначено адміністративно-правові засоби забезпечення особистої безпеки працівників Національної поліції України в умовах дії правового режиму воєнного стану та їх особливості. У підрозділі 2.2 проаналізовано систему адміністративно-правових засобів забезпечення особистої безпеки працівників Національної поліції України в умовах надзвичайних ситуацій техногенного характеру, визначено основні види загроз для життя і здоров'я правоохоронців та запропоновано перспективні напрями щодо мінімізації негативних наслідків. У підрозділі 2.3 розглянуто надзвичайні ситуації природного характеру, визначено ризики та загрози для життя і здоров'я працівників Національної поліції України, а також можливості щодо забезпечення особистої безпеки останніх.

У розділі 3 **«Шляхи вдосконалення адміністративно-правового забезпечення особистої безпеки працівників Національної поліції України»**, який складається з двох підрозділів, досліджено проблеми

вдосконалення національного законодавства та адміністративно-правового механізму забезпечення особистої безпеки працівників Національної поліції України. У підрозділі 3.1 проаналізовано міжнародні стандарти і практики забезпечення особистої безпеки працівників поліції за трьома напрямками, а саме: 1) міжнародна співпраця; 2) інноваційні технології; 3) програми підготовки. У підрозділі 3.2 здійснено детальний аналіз нормативно-правових актів покладених в основу забезпечення особистої безпеки працівників Національної поліції України та сформульовано пропозиції щодо їх удосконалення.

Таким чином, структура дисертаційної роботи є логічно послідовною та забезпечує комплексне дослідження теоретичних і практичних проблем забезпечення особистої безпеки працівників Національної поліції України.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій. На підставі проведеного аналізу змісту анотації, тексту дисертації та наукових публікацій є всі підстави констатувати високий рівень наукової обґрунтованості та достовірності одержаних результатів. Сформовані у роботі наукові положення, висновки та рекомендації повністю корелюють із визначеними метою та завданнями роботи і характеризуються належною аргументацією. Наукова обґрунтованість та достовірність положень дисертації є наслідком цілеспрямованого вибору застосування сучасних методів наукового пізнання які органічно впливають із сутності та специфіки предмета дослідження.

Зауваження щодо оформлення та змісту дисертації, запитання до здобувача. У цілому позитивно оцінюючи дисертацію, необхідно звернути увагу на деякі положення, що могли б слугувати предметом подальших наукових досліджень або дискусії під час публічного захисту:

1. У підрозділі 1.4 «**Фактори та умови, що впливають на стан забезпечення особистої безпеки працівників Національної поліції України**», на сторінці 80, дисертант визначає одним із факторів, що впливають на стан забезпечення особистої безпеки працівників Національної поліції

України «нерозуміння ризиків і загроз самими поліцейськими, недбале ставлення до своєї особистої безпеки». За такого підходу потребує додаткового пояснення, які саме аспекти були покладені в основу запропонованого твердження.

2. Певні запитання викликає зміст підрозділу **2.1 «Адміністративно-правові засоби забезпечення особистої безпеки працівників Національної поліції України в умовах режиму воєнного стану»**. На сторінці 114, автором запропоновано доповнення існуючої системи забезпечення особистої безпеки поліцейських за рахунок аналітично-інформаційного напрямку. Такий підхід загалом заслуговує на підтримку, однак потребує додаткового роз'яснення, за яким саме критерієм запропонований елемент розглядається як єдиний об'єкт адміністративно-правового забезпечення особистої безпеки поліцейського.

3. Досить важливим є питання, порушене у підрозділі **2.2 «Адміністративно-правові засоби забезпечення особистої безпеки працівників Національної поліції України в умовах надзвичайних ситуацій техногенного характеру»**. На сторінках 124-125 автор пропонує розробку довідників для працівників Національної поліції України щодо рекомендованих і нерекomenдованих дій у епіцентрах подій в умовах надзвичайних ситуацій техногенного характеру, що само по собі є виправданим. Водночас не повною мірою конкретизовано, що саме має формувати основу запропонованого нововведення.

4. Okремо варто звернутися до підрозділу **3.1. «Міжнародні стандарти й практики забезпечення особистої безпеки працівників поліції та можливості їх адаптації до національної правової системи»** у якому дисертантом детально розглянуто інноваційні технології спрямовані на забезпечення особистої безпеки поліцейського. Наведені автором приклади щодо використання сучасного обладнання є актуальними та практично значущими, однак сам механізм їх упровадження у національне законодавство розкрито недостатньо деталізовано. Зокрема, бажано було б чіткіше окреслити, які саме технології підлягають імплементації на рівні закону, а які можуть бути

реалізовані через підзаконне нормативне регулювання або управлінську практику.

Відсутність порушень академічної доброчесності. У процесі ознайомлення з текстом дисертаційного дослідження та науковими публікаціями автора фактів порушення вимог академічної доброчесності не встановлено. Дисертаційна робота є самостійно виконаною науковою працею, у якій належним чином наведено посилання на використані джерела, дотримано вимог законодавства про авторське право та забезпечено коректне використання результатів інших досліджень. Ознак академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації чи фальсифікації наукових результатів у роботі не виявлено.

Загальний висновок щодо відповідності дисертації встановленим вимогам.

1. Дисертація Логвиненка Максима Леонідовича на тему «Адміністративно-правові засади забезпечення особистої безпеки працівників Національної поліції України» є комплексним, цілісним і завершеним науковим дослідженням, у межах якого отримано нові науково обґрунтовані результати, що характеризуються елементами наукової новизни у постановці та вирішенні теоретичних і практичних проблем забезпечення особистої безпеки працівників Національної поліції України.

2. Зміст дисертаційної роботи загалом відповідає заявленій автором спеціальності 081 "Право", а результати дослідження пройшли належну апробацію у наукових публікаціях та виступах на наукових заходах. Дисертація викладена зрозумілою, юридично виваженою та літературно грамотною мовою, що забезпечує належне сприйняття викладеного матеріалу. Оформлення дисертації та анотації загалом відповідає встановленим вимогам, що висуваються до наукових робіт такого рівня. Анотація є ідентичною основним положенням дисертації та відображає її зміст, основні результати, сформульовані висновки й пропозиції.

3. Дисертаційна робота на тему «Адміністративно-правові засади забезпечення особистої безпеки працівників Національної поліції України» відповідає вимогам, що встановлюються Порядком підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 серпня 2016 року № 261 (зі змінами та доповненнями), наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 року №40 «Про затвердження вимог до оформлення дисертації» (зі змінами та доповненнями) та Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії (постанова Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року №44), а її автор Логвиненко Максим Леонідович заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії в галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право».

Офіційний опонент:

Провідний науковий співробітник
 відділу науково-правових експертиз та законопроектних робіт
 Науково-дослідного інституту публічного права
 доктор юридичних наук, старший дослідник

Костянтин ШКАРУПА

Особистий підпис дослідника
 Селець Серока

